

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ העצרת המרכזית

ההתוועדות המרכזית לרגל ג' בתמוז, יום ההילולא הט"ז של הרבי מליובאוויטש, תהיה א"ה ביום שני, אור לג' בתמוז (14.6), בשעה 7:30 בערב, באוהל האירועים שליד בית-הכנסת 'בית-מנחם' בכפר-חב"ד, סביב שולחנות ערוכים. במעמד ישתתפו אלפי חסידי חב"ד ומוקירי הרבי מכל רחבי הארץ. פרטים בטל' 072-2770100.

■ שבת הכנה

יותר מאלף תלמידי ישיבות חב"ד רחבי הארץ יתכנסו השבת בכפר-חב"ד לשבת הכנה לקראת ג' בתמוז, ביוזמת ועד התמימים העולמי. במהלך השבת יסעדו התלמידים את סעודות השבת בצוותא, יאזינו לשיעורים מרתקים ויתוודעו עם רבני הישיבות. היוזמה הזאת מתקיימת זו השנה השלישית ברציפות.

■ גרף הדורות

גרף צבעוני המציג 'דורות ותקופות מבריאית האדם עד ימינו', שהפיק מיכאל בבר, ממחיש מאורעות ותקופות חשובים בהיסטוריה של עם-ישראל. הגרף מוצג במחיר סמלי בכמה וכמה גדלים. טל' 050-7956179.

■ געגועים

גרינטק מגישה את געגועים - אלבומו השני של הזמר יהודה גרין. שיר הנושא הוא שיר ביידיש, שמתאר את הגעגועים למחוזות הילדות בשכונת מאה שערים בירושלים. 12 שירים בביצוע מיוחד. טל' 1-700-700015.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
8:04	8:46	7:51	7:43
9:13	9:56	8:48	8:45

פקדי אבות: פרק ג

המולד: שבת-קודש, 5 בבוקר, 23 דקות ו-16 חלקים
ראש-חודש תמוז: ביום השבת-קודש ולמחרתו ביום ראשון

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מרוב 'פתרונות' שוקעים יותר

מוטב להתמודד עם קשיים מסויימים מלנסות 'לפתור' אותם, שכן אז נימצא שוקעים בבעיות קשות ומסוכנות פי כמה וכמה

הטיעון המרכזי בפי תומכי הנסיגה היה, שהיא נותנת לנו לגיטימציה לפעול בחופשיות נגד הטרור. כמה אירוני. ראו כמה גינויים ספגנו אחרי שנאלצנו לצאת למבצע מגן, בעקבות הירי הבלתי-פוסק של טילים לעבר ערי ישראל. הפכו את ראשי המדינה וצה"ל לפושעים, העמידו אותנו אל עמוד הקלון. וזאת לאחר שעשינו הכול כדי שצדקתנו תהיה ברורה ומוחלטת כל-כך.

מה לא עשינו כדי לקנות את אהדתו של העולם וכדי לרצותו. היינו הילדים הטובים ביותר. יצאנו מלבנון בלי הסכם, ובלבד שלא יטענו כלפינו כי אנו יושבים באדמה שאינה שלנו. הרסנו עשרות יישובים ברצועת עזה ונסוגנו עד קווי 1967, כדי שהעולם כולו ייווכח כמה אנחנו שוחרי שלום. אך שוב ושוב אנחנו עומדים מול צביעותו של העולם.

להתחזק באמונה

המסקנה הברורה היא שמוטב להתמודד עם קשיים מסויימים מלנסות 'לפתור' אותם, שכן אז נימצא שוקעים בבעיות קשות ומסוכנות פי כמה וכמה. המצב כיום ביהודה ושומרון אינו פשוט, וצה"ל נדרש להילחם יום-יום בקיני הטרור המנסים להתרומם. אבל הפתרון המוצע של מדינה פלסטינית ימיט עלינו אסון גדול פי כמה וכמה. קחו את רצועת עזה והעתיקו אותה אל פאתי תל-אביב וירושלים, נתניה ועפולה. זה יהיה פרצופה של אותה 'מדינה' אם נאפשר לה לקום חסו-שלום.

כבר שנים אנחנו נגררים אחרי מי שמטילים מורך בעם, ממש כשם שעשו המרגלים בימי משה רבנו. "לא נוכל לעלות אל העם, כי חזק הוא ממנו", זו ססמתם. אבל בהמשך מתברר מאין כל זה בא - "ונהי בעינינו כחגבים, וכן היינו בעיניהם".

עלינו להתחזק באמונה בכוחו של הקב"ה לתת לנו את הארץ ולגבור על אויבנו. מילותיו של כלב בן-יפונה צריכות לעמוד לנגד עינינו: "עלה נעלה וירשנו אותה, כי יכול נוכל לה".

רשת המשט לעזה ממחישה את הקושי העיקרי בקבלת החלטות במציאות המורכבת שאנו חיים בה. לפני פעולת צה"ל היה ברור לכול כי אין לאפשר לספינות האלה לשיבור את המצור ולהגיע לנמל עזה. עכשיו, כשגל גינויים עולמי שוטף אותנו, נשמעים יותר ויותר קולות שאולי מוטב היה להניח לספינות להגיע ליעדן. אבל אילו היינו עושים כן, והיה מתברר שבחסות 'הסיוע ההומניטרי' מוברחים אל הרצועה חומרי חבלה וטילים - הייתה קמה צעקה כיצד אפשרנו את המחדל הזה.

וזאת בדיוק הבעיה העומדת לפנינו. אין כאן חלופה טובה וחלופה רעה, אלא צריך לבחור בחלופה הרעה פחות. המציאות קשה, וכל דרך שננקוט כרוכה בקשיים ובבעיות. השאלה היא מה החלופה הגרועה פחות. לפעמים אנחנו מנסים להיחלץ מבעיה אחת, ונופלים לתוך בעיות קשות ומסוכנות פי כמה וכמה.

צביעותו של העולם

הנסיגה מרצועת עזה היא דוגמה מובהקת לכך. אכן, השהייה בתוך הרצועה הייתה כרוכה בקשיים ובבעיות. רצינו 'לצאת מעזה', אבל שקענו עמוק הרבה יותר בביצה העזתית. ראו כמה צרות יש לנו מהרצועה הזאת דווקא אחרי היציאה ממנה עד הסנטימטר האחרון. חטיפת גלעד שליט לא הייתה יכולה להתפתח לו היינו ברצועה. הברחת נשק אדירה כל-כך לא הייתה יכולה להתקיים כל עוד 'ציר פילדלפי' היה בידנו. וגם שלטון הטרור של החמאס לא היה יכול להשתלט על הרצועה.

היו בעיות, אין ספק. גם כששלטנו ברצועה עזה התבצע ירי לעבר היישובים ולעבר החיילים. כנופיות טרור ניסו להתארגן ולפעול. הושמעו טענות על שליטה ביותר ממיליון ערבים. אבל לא היה מצב שכל דרום הארץ היה נתון לירי טילים. לא הייתה אפשרות שחייל שלנו יוחזק בשבי נורא כמעט ארבע שנים. לא נדרשנו למלחמה כמו 'עופרת יצוקה', וגם העולם כולו לא התאחד נגדנו.

מצוות חלה ברוחניות

נילושו - לא נפטרו בהפרשת החלה.

ולכאורה הלוא את החלה מפרישים מהעיסה קודם האפייה, כאשר עדיין אין היא ראויה לאכילה. אם-כן מדוע אכפת לנו שעדיין לא נילווה לגמרי, ובפרט שחלק ממנה כבר נילוש?

אלוקות בכל המציאות

ההסבר טמון בעומק הרוחני של מצוות הפרשת חלה. את ההפרשה עושים מעיסה, שחומר הבסיסיים הם קמח ומים. הקמח, המורכב מחלקיקים נפרדים, מסמל את הדברים הגשמיים, שנראים כמציאות נפרדת מהאלוקות. המים מסמלים את התורה, "אין מים אלא תורה". האיחוד בין הקמח למים מסמל את חדירת התורה לתוך ענייני העולם, עד שהם חדלים מלהיות דברים נפרדים, אלא נעשים חלק מהאחדות האלוקית.

תפקידו של היהודי להחדיר את האחדות האלוקית בכל המציאות ולא רק בחלק ממנה. לכן אפשר להפריש חלה רק לאחר שכל הקמח

צוות הפרשת חלה ניתנה במיוחד לאישה, משום שהמצווה הזאת היא תיקון לחטא עץ הדעת. חז"ל אומרים שאדם הראשון מכונה 'חלתו של עולם', ומכיוון שהאישה גרמה לו ירידה רוחנית, ניתנה לה מצוות חלה, כדי לתקן זאת.

כיצד מצוות חלה מתקנת את חטא עץ הדעת? עניינו של חטא עץ הדעת שהוא גרם פירוד בין הגשמיות ובין הקדושה האלוקית. התיקון לכך הוא מצוות חלה, שתוכנה - הרמה לקדושה של ה'ראשית' מכל עיסה, וכך מרימים את הדברים הגשמיים, שגם מהם יהיה אפשר ליצור כלים להשראה האלוקית.

רק עיסה שלמה

הבנת המהות הפנימית של מצוות הפרשת חלה מסבירה גם את ההלכה, שאפשר להפריש חלה רק לאחר שהעיסה כבר נילווה והקמח התערב במים והם נעשו גוף אחד. אם הפרישו חלה מהעיסה קודם שהתאחד כל הקמח עם המים, אותם פירווי קמח שלא

התחבר עם המים והכול נהפך לעיסה אחת, דבר המסמל את חדירת הקדושה לתוך כל חלקי המציאות הגשמית.

לצאת ולהפיץ

יש כאן הוראה לכל יהודי: לא די בעבודה שהוא עובד עם עצמו ובהשפעה על בני-ביתו, ואפילו בהשפעתו על יהודים יראי ה'. מחובתו לצאת גם למקומות שבהם עדיין יש 'נקודות נפרדות', שעדיין לא 'נילושו' במים של התורה. אף לשם יש להביא את ה'מים', ולפעול שכל אותן 'נקודות נפרדות' יהיו 'נילושות' במי התורה - הן תורת הנגלה הן פנימיות התורה, תורת החסידות.

אין האדם צריך לחשוש שפעילות זו תגרום ירידה לו-עצמו, מפני שטיטול מהזמן שיש לו להתעלות רוחנית עצמית. להפך, דווקא קיום מצוות חלה כראוי, ברוחניות העניינים, יביא לו-עצמו עלייה וחיוק בכל התחומים, ויחיש את הגאולה השלמה בקרוב ממש.

(תורת מנחם כרך כג, עמ' 83)

מן המעיין חינוך | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

לא להוציא דיבה

אל ביתו של רבי נפתלי צבי יהודה ברלין מוולוז'ין, הנצי"ב, בא שליח מארץ ישראל, שיצא למסע איסוף תרומות. הנצי"ב ערך לפניו שולחן ועמד לשמשו, כשהוא קורא שוב ושוב: "אורח יקר, אורח מארצנו הקדושה".

בתום הסעודה שאל הנצי"ב את אורחו על הנעשה בארץ ישראל. נאנח השליח והחל לספר על הירידה הרוחנית של דור הבנים לעומת דור האבות. עצר אותו הנצי"ב ואמר שאין רצונו לשמוע את דיבת הארץ.

הצטדק השליח: "יאמין לי רבנו שאני מספר דברים כהווייתם".

הגיב הנצי"ב: "המרגלים ששלח משה אף הם סיפרו דברים כהווייתם, ובכל זאת הם נקראים מוציא דיבת הארץ רעה".

חינוך בעריסה

"מראשית עריסותיכם תתנו לה" (במדבר טו, כא). תנו דעתכם על חינוך ילדיכם בשעה שעדיין הם בעריסותיכם. כבר אז עליכם לדאוג לחנכם יהודים, ואין לדחות זאת לגיל אחר.

(חתם סופר)

חיבה למחנך

עיקר חיבתו של אברהם אבינו לפני הקב"ה הייתה מפני שציווה את בניו לעבוד את הבורא. גודל עבודתו עם עצמו והניסיונות שעמד בהם, אינם נחשבים לעומת העובדה שזיכה אחרים.

(היום יום)

שפה משותפת

"ושיננתם לבניך ודיברת בהם" (דברים ו, ז). אם תלמד את בניך את הדברים שלמדת ושלמדו אבותיך, כי-אז "ודיברת בהם בשבתך בביתך" - יהיה לך על מה לשוחח איתם בבית. לעומת זה, אם תלמד אותם את כל החכמות חוץ מתורה ויהדות, תשב עמם אל השולחן כזר, ולא תהיה ביניכם שפה משותפת.

(בית יצחק)

ענף באילן

מחנך חייב לדעת כי גורלו של הדור הבא - בכל הקשור לאמונה טהורה - בידו הוא. כאשר ייתן ליבו לחנך ולהחכים את תלמידו, יעמיד ענף באילן הגדול של כרם ה'. עליו לזכור כי תנועה לא-ראויה מצידו יכולה חלילה לגדוע אילן וגזע מכרם ה' צבאות.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

מתוך אהבה

פעולת החינוך צריכה להיות מתוך אהבה וקירוב. רואים במוחש שחינוך מתוך אהבה גלוי מצליח יותר מחינוך מתוך יראה ופחד. בכלל, יש להימנע מלהפחיד ילד, כדי שיוכל לחיות את חייו ולנצל את כוחותיו מתוך מנוחה, שלווה, שמחה וטוב-לבב.

(הרבי מליובאוויטש)

אין דברים קטנים

בחינוך של תורה ומצוות בכלל, ובחינוך חסידי בפרט, אין עניין של קטנות, או של 'דרך אגב'. כל דבר בחינוך החסידי, אפילו דבר קטן, שבני-אדם קוראים לו 'קטנות', הוא דבר גדול ואף עיקרי.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

מחברון לירושלים

שלושת הסוחרים, שעשו את דרכם מחברון לירושלים, לא חשדו במורה הדרך, עלי, שהיה אמור להובילם ליעדם. הם לא העלו על דעתם כי הוא זומם להורגם ולשדוד את כספם.

הם היו שלושה סוחרים שיצאו למסע ארוך מנמל נאפולי שבאיטליה, לפני יותר מחמש מאות שנה (בשנת הרמ"ה). הרפתקאות רבות עברו עליהם במסעם לארץ ישראל ובחזרה. את קורותיהם סיפר אחד מהם, משולם בן־מנחם מוולטרה, ביומן מסע נדיר ששמו 'מסע משולם מוולטרה בארץ ישראל'.

השלושה היו בעלי מעמד מכובד בקהילתם: משולם היה תלמיד־חכם ושולחני (חלפן) עשיר. שני חבריו היו יוסף, סוכן ומתווך, ורפאל, סוחר. נוסף על מטרותיהם המסחריות, ביקשו להכיר מקרוב את חיי היהודים בארצות האזור ובמיוחד בארץ ישראל, ולפקוד את אתרי הארץ.

את מסעם בארץ החלו בעזה, ומשם המשיכו לחברון. תיאור הארץ בימים ההם מעורר חרדה. בדרכים אורבים שודדים. כשהם מילים קבוצה קטנה וחסרת־כוח, הם מתנפלים עליה באכזריות ושודדים אותה.

מושלי הערים הגדולות ניסו להילחם בשודדים האלה. חיילים הסרים למרותם היו פושטים מדי פעם בפעם על קיני השודדים והורגים בהם, אך לא הצליחו להדביר את התופעה.

לאחר הביקור בחברון ביקשו הסוחרים לעלות לירושלים. נאמר להם כי יהיה עליהם להמתין עד שתתרכז שיירה גדולה דיה, לעשות את הדרך בביטחון. זמנם היה יקר והם החליטו לצאת לדרך ולא להמתין לשיירה הגדולה.

לשמחתם, פגשו שני ממלופים העושים גם הם את דרכם לירושלים. הממלוכים היו חיל פרשים מצרי, שנקראו להגן על יושבי הארץ בימי השלטון הטורקי, ונחשבו טובי־לב ונאמנים. את החבורה הקטנה הוביל מורה דרך מקומי, עלי שמו, ששכרוהו הממלוכים.

בשקט וברוגע התנהלו הנוסעים בשיירה הקטנה, על סוסיהם וחמוריהם. כשהשמש נטתה לשקוע עצרו למנוחה סמוך לכפר קטן. מורה הדרך ביקש את רשותם ללכת לשאול בשלום קרובי משפחתו בכפר. הוא הבטיח לחזור מיד, ובקשתו התמימה נענתה בחיוב.

כשחזר עלי אמר כי קרוביו הציעו לו לעבור בדרך עוקפת, כדי שלא לפגוש

את נציגי השלטון הגוברים מס דרכים. הוא גם אמר כי הדרך השנייה בטוחה יותר. אך בתמורה ביקש לקבל בסוף המסע דוקאט זהב. הנוסעים היהודים והממלוכים האמינו לעלי וסמכו על דבריו, וגם הבטיחו

לשלם לו כפי שביקש. הם לא ידעו כי בביקורו בכפר תיאם עלי עם שלושה ערבים לתקוף את השיירה בחשכת הלילה ולשדוד את הסוחרים היהודים. הלילה ירד והחבורה יצאה לדרך. עלי הוביל אותם בדרכים עקלקלות,

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

מעלת התחייה

אמונת תחיית המתים מעוררת שאלה גדולה. העולם הזה הגשמי הוא עולם נחות ומוגבל לעומת העולמות העליונים. הנשמה, כשהיא מלוכדת בגוף הגשמי, כבולה במגבלות החומר. היא חושבת, מרגישה וקולטת דברים רק במושגים גשמיים, המבוססים על חמשת החושים. היכולת לתפוס את מהותם של דברים רוחניים מופשטים, מצומצמת ומוגבלת ביותר. רק כאשר הנשמה יוצאת מכבלי הגוף ועוברת לעולמות העליונים הרוחניים, היא יכולה לתפוס את מהותה של הרוחניות הצרופה ולהגיע להשגה עמוקה בגדולת הבורא.

לכן העולם הזה הוא עולם העשייה, ואילו קבלת השכר היא בעולם הבא. שם שרוי גן־העדן, שבו הנשמות משוחררות ממגבלות הגוף ונהנות מזיו השכינה. התענוג הרוחני שם נפלא כל־כך, עד שכדאי לנשמה לעבור את כל ייסורי הגיהנום, ובלבד להגיע לגן־העדן. זה גם תענוג אין־סופי, ועל נשמות הצדיקים שבגן־העדן נאמר: "ילכו מחיל אל חיל" – כי הן עולות ללא הרף מדרגה לדרגה, בסולם התענוג האלוקי.

עליה דוקאט כאן

לפיכך מתבקשת השאלה: אחרי שנשמות הצדיקים שוכנות מאות או אלפי שנים בגן־העדן, ושם הן נהנות מזיו השכינה בדרגות העליונות ביותר, למה יהיה עליהן פתאום לרדת משם בחזרה לעולם הזה, לחזור ולהתלבש בגוף גשמי מגביל וכובל, ולשוב לחיות כבני־אדם גשמיים בתחיית המתים?! החזרה לעולם הזה נראית לכאורה עונש נורא לנשמה שכבר נפטרה מהמגבלות הגשמיות ונמצאת במקום נעלה בגן העדן העליון!

מן ההכרח לומר שתחיית המתים לא תגרום ירידה לנשמות הצדיקים, ולהפך – דווקא על־ידי התחייה המחדשת יזכו לעליה עצומה לאין־ערוך לעומת הדרגה הרוחנית שבה הן עומדות בגן־העדן. אפילו האבות, משה רבנו, הנביאים, התנאים והאמוראים, שמקומם בגן־העדן ברום־המעלה, יגיעו כאן דווקא לעליה עצומה, שאי־אפשר להתקרב אליה כלל בעולמות העליונים, אלא כאן בעולם הזה דווקא.

הגילוי המוחלט

הסבר הדבר קשור בתכלית בריאת העולם הזה הגשמי. תכלית הבריאה היא: "נתאוהו הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים". הקב"ה ברא את העולם הזה – אף שהוא נחות לעומת העולמות העליונים – משום שנתאוהו לשכון בו דווקא. השכנת הקב"ה נעשית על־ידי עבודת התורה והמצוות בזמן הזה, והיא תתגלה בפועל בימות המשיח בכלל ובזמן התחייה בפרט. אז הקב"ה בכבודו ובעצמו ישכון ויתגלה בעולם הזה הגשמי דווקא.

בעולמות העליונים, על־אף רום־מעלתם, מאיר רק 'זיו השכינה' – הארה בלבד מאורו האין־סופי של הקב"ה. זה גילוי רב ועצום, שהנשמות מתענגות ממנו עד אין־קץ, אולם בזמן התחייה יתגלה כאן, בעולם הזה, הקב"ה בכבודו ובעצמו – לא זיו והארה ממנו בלבד, אלא הוא עצמו ממש, כל־כולו כביכול.

אפשר להמשיך זאת למלך שמציג לבני־עמו רק צדדים מסויימים באישיותו ומתגלה אליהם בדרך מבוקרת ומוגבלת. אמנם בני העם רואים את המלך וסבורים שהם מכירים אותו, אך הם מכירים למעשה רק את הדמות שרצה המלך להציג לפנייהם – לא אותו־עצמו. לעומת זה, כשהמלך שווה בביתו הפרטי – שם הוא מופיע כפי שהוא לאמתו, בלי שום הגבלות והסתרים.

העולם הזה יהיה 'דירה' לקב"ה, כמו הדירה הפרטית, שבה המלך מתגלה במלוא אמיתת מציאותו. התגלות זו תיקלט על־ידי נשמות המלוכשות בגופים דווקא. הגוף לא יסתיר עוד את אור הנשמה, אלא אדרבה – דווקא על־ידי הגוף תזכה הנשמה לתפוס את הגילוי המוחלט של הקב"ה, שיאיר בעולם הזה בזמן התחייה.

ופתאום עצר באמצע יער. הוא ירד מסוסו, ניגש אל הסוחרים היהודים ואמר: "כעת תנו לי את שני דוקאטי הזהב שהבטחתם לי".

יוסף הממולח החל לחשוך כי עלי בודק אם ברשותם כסף רב. הוא השיב לו: "ראשית, הבטחנו רק דוקאט זהב אחד. שנית, סיכמנו שתקבל את הכסף בסוף המסע. כאן יש לנו רק חצי דוקאט, ואת היתר נוכל להשלים רק בירושלים".

עלי הנוכל קפץ על סוסו והתרחק מהם, מותיר את החבורה נבוכה. פתאום שמעו הנוסעים שריקות חדות, ואחריהן את קולו של עלי קורא לעזרה.

הם החלו להבין כי נפלו בפי. הסוחרים הבהירו לממלוכים כי עליהם תוטל האשמה אם עלי יפגע בהם: "בטרם יצאנו מחברון ביקרנו אצל מושל העיר ואמרנו לו כי אנו מצטרפים אליכם בדרך לירושלים".

הממלוכים הרגיעו את היהודים ואמרו כי יעשו הכול כדי להגן עליהם. השניים זינקו אל סוסיהם, נשקם בידם, ודהרו בעקבותיו של עלי.

משולם ורפאל נשארו במקום חנייתם, ויוסף החליט לעקוב מקרוב אחר הנעשה. הוא הלך חרש־חרש, ומצא מסתור סמוך למקום שבו פגשו הממלוכים את עלי.

"עוד מעט יבואו חבריי ועמם נהרוג את היהודים וניקח את כספם", ניסה עלי לשכנע את הממלוכים. "היו שותפים עמנו ונחלוק עמכם שווה בשווה".

הממלוכים השיבו לו: "מושל חברון יודע כי היהודים נוסעים עמנו, ויטיל עלינו את האשמה אם ייפגעו היהודים".

עלי ניסה לשכנעם כי יוכלו לספר למושל שבדואים חמושים התנפלו על השיירה, ושרק הם הצליחו להימלט, אולם הממלוכים הבהירו לו: "לשווא כל דבריך. בידך הברירה, לבוא עמנו ולהמשיך במסע, או שנחשל אותך מיד".

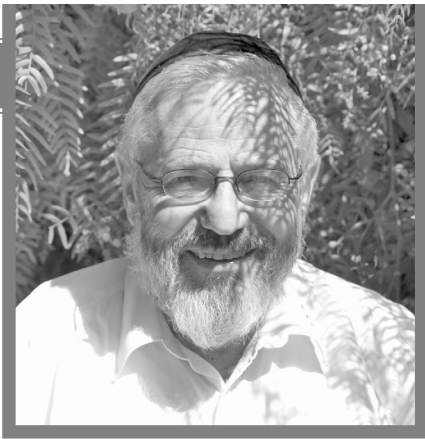
עלי נאלץ להיכנע. יוסף חזר אל חבריו וסיפר להם את אשר שמע. כשחזרו הממלוכים ועלי עמם, העמידו פנים שאינם יודעים דבר.

מעתה רכב עלי בין שני הממלוכים, נתון להשגחתם. כשהגיעו לקבר רחל עצרו הסוחרים לשיפוך את שיחם לפני ה' ולהודות בלב נרגש על הצלתם. עלי חשש פן יסגירוהו לידי מושל ירושלים.

הוא ביקש מהממלוכים לשחררו באמתלה ללשהי, ולאחר שוודאו כי לא נשקפת להם עוד סכנה, שחררוהו.

מסע הסוחרים לירושלים הגיע לקיצו. כל אחד מהממלוכים קיבל מאת היהודים מטבע זהב, והם הודו להם מעומק ליבם. הסוחרים ראו בממלוכים שלוחי ההשגחה העליונה להגן עליהם ולהצילם מהמזימה הנוראה.

ויתורו את ארץ ישראל

סילבר. "בכל טיול צריך שיהיה מסר" (צילום: עזרא לנדא)

הולכים למטעים, והוא היה מלמד אותי ניוונים מתלמוד התורה בבלם", מתרפק אביגדור על אותם ימים. "עד סוף ימיו של אבא הייתי מטייל עמו. כשהיה בן שמונים הלכתי איתו למצוק. השמש החלה לשקוע וכנראה שכחתי שהוא כבר מבוגר. צעדתי איתו עקב בצד אגודל, בזהירות רבה, עד שירדנו. זה היה הטיול המשותף האחרון שלנו".

נער מדריך תיירים

כשגדל מעט, מצא את עצמו מדריך מדי פעם בפעם קבוצות תיירים מחו"ל שבאו לירושלים. "מכיוון שידעתי אנגלית, נתבקשתי לא אחת לסייע לתיירים האלה", הוא מספר. "פעמים רבות הייתי מלווה אותם, מראה להם את האתרים ומסביר על המקום", הוא מספר.

הוא נרשם לקורס מורי-דרך. עמו בקורס היו עוד שלושה שומרי תורה ומצוות. "יום אחד לקחו אותנו לכנסייה. סירבנו להיכנס. אמרנו למדריך שאיננו יכולים להיכנס למקום כזה. הוא השיב שניאלץ להיפרד מהקורס. הבאנו לו פסק הלכה מהרב הצבאי אז, הרב שלמה גורן, שמנמק את האיסור להיכנס לכנסייה. המדריך הסכים להחזיר אותנו, אך דרש מאיתנו לחתום שלא נדריך תיירים נוצרים בירושלים..."

כל הארץ יפה

בנינו, טיול הוא כלי חינוכי חשוב ביותר. "איננו הולכים לטייל לשם הטיול", הוא אומר. "בכל טיול

ה כול התחיל כשאביגדור סילבר היה תלמיד כיתה ד בתלמוד-תורה ירושלמי, וכיתתו יצאה לטיול. הילדים באו חבושים כובעי מצחיה ומצוידים במזון. הם עלו לרכבת ונסעו לעבר הר-טוב (כיום בית-שמש). טיילו כמה שעות, ובצהריים גילה המורה כי אין בידו די כסף לנסיעה בחזרה.

"ניאלץ לחזור לירושלים ברגל", אמר לתלמידיו הילדים שמחו בתחילה על החוויה, אך מהר מאוד גילו כמה היא קשה. השמש הכתה בעוצמה, והם הגיעו אל סף עילפון. יותר מחמישים שנה עברו מאז אותו טיול, ובני אותה כיתה זוכרים אותו היטב. אבל תלמיד אחד נהפך בעקבות אותו טיול למורה-דרך מצליח.

ניגונים מקלם

אביגדור נולד בעיירה קלם הליטאית בשנת ת"ש (1940). הימים ימי מלחמת העולם השנייה. אביו היה אזרח בריטי, וניתנה לו אפשרות לעזוב את המדינה. "הרכבת יצאה בשבת-קודש, ואבא הלך לשאול את רבו. התשובה שקיבל הייתה שחובה עליו לנסוע, כי זה פיקוח-נפש ודאי", מספר אביגדור. כך הגיע הפעוט לאוסטרליה, ארץ חסות בריטית.

עשר שנים אחרי בואם לאוסטרליה החליט אביו לעלות לארץ-הקודש. אביגדור החל ללמוד בתלמוד-תורה 'שילה' בירושלים. אחרי הלימודים היה מצטרף אל אביו לטיולים ברחבי הארץ. "היינו

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

עטרה לטלית

שאלה: למה נהוג בכמה קהילות לתפור כעין 'עטרה' לטלית, ומדוע לא נתקבל המנהג בכל קהילות ישראל?

תשובה: המהרש"ל והשל"ה כתבו שנהגו לעשות עטרה לטלית מחתיכת משי, לסימן ששתי הציציות הקדמיות (והחלק הקדמי של הטלית) - יהיו תמיד לפני האדם, כמו שאמרו חז"ל על קרשי המשכן "קרש שזכה להינתן בצפון - לעולם בצפון".

הספרדים לא נהגו בכך, וה'לבוש' הסביר את הטעם לכך, שבתפירת העטרה מייפים את צד הראש, וטלית שעיקרה לכיסוי הראש - פטורה מציצות. לכן כתבו אחרונים שנכון שלא לעשות את העטרה מכסף, אלא אם כן עושים עטרה גם באמצע הטלית. ואכן, כמה ממשפחות אדמו"רי פולין נהגו לעשות עטרה גם

באמצע הטלית. אבל רבים יותר נהגו לעשות עטרה מכסף ולא חששו לזה.

בכתבי האר"י ז"ל נאמר שהאר"י לא היה מקפיד שצד קבוע של הטלית יהיה מלפנים או על הראש. ויש שביארו טעמו שאין זה דומה לקרשי המשכן, שהם גוף הקדושה, ואילו הטלית ואף הציציות אינן אלא 'תשמישי מצווה' (שאינן בהן קדושה, אף שאינן לבזות), ואין לחלק בהן בין הראש לשאר הגוף, ובפרט שמדובר בבגד אחד. הכול מודים שמותר להחליף את הצדדים מלמעלה למטה מפני קרע או לשם נוי.

מנהג חב"ד להקפיד שהצד המכסה את הראש יכסה אותו תמיד, אך אין תופרים שם עטרה להיכר, אלא תופרים רק בטנה באזור הראש.

מקורות: ירושלמי שבת פ"ב ה"ג. מג"א סי' ח ס"ק ג, שו"ע אדמו"ר הזקן ס"ט, הלכה ברוה ס"ג, 'ציצית' - הלכה פסוקה' ט"ז, מנהג ישראל תורה ס"ק ה, פסקי תשובות ס"ק יג, ו"ג. חקרי מנהגים ח"א עמ' יז.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד
שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020